

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2097/2023
02.09.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Малина Ђокић, адвокат из ..., против туженог „Путеви“, а.д. Ужице, чији је пуномоћник Љубиша Павловић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1624/22 од 02.02.2023. године, у седници одржаној 02.09.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против преиначујућег дела (став 2. изреке) пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1624/22 од 02.02.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против потврђујућег дела (став 1. изреке) пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1624/22 од 02.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 395/21 од 13.01.2022. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је тужени обавезан да му на име разлике између мање исплаћене нето зараде за период фебруар 2013 – јануар 2014. године и за период април 2014. године – март 2015. године плати укупан износ од 182.803,67 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе према Закону о затезној камати, која доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом 2. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд туженог обавезе да му на име накнаде штете по основу неискоришћеног годишњег одмора у периоду од 14.12.2015. године до 29.12.2015. године исплати износ од 47.877,65 динара, са законском затезном каматом према Закону о затезној камати почев од 25.01.2016. године па до исплате. Ставом III изреке, тужилац је обавезан да туженом на име трошкова поступка плати износ од 223.134,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате, док је већи тужбени захтев туженог за износ од још 18.000,00 динара са законском затезном каматом према Закону о затезној камати, почев од извршности пресуде па до исплате, одбијен.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 1624/22 од 02.02.2023. године ставом 1. изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Ужицу П1 395/21 од 13.01.2022. године у ставу I изреке. Ставом 2. изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ужицу П1 395/21 од 13.01.2021. године у ставовима II и III изреке и пресуђено тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име накнаде штете по основу неискоришћеног годишњег одмора у периоду од 14.12.2015. године до 29.12.2015. године исплати износ од 47.877,65 динара, са законском затезном каматом према Закону о затезној камати почев од 25.01.2016. године до исплате и тужени обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 244.474,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 10/2023) и утврдио да је ревизија туженог делимично неоснована а делимично недозвољена.

При одлучивању преиначујућим делом правноснажне пресуде, другостепени суд није учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом туженог не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог по уговору о раду од 30.03.2015. године, којим је, у одредби члана 5. уговорено да запослени има право на годишњи одмор после шест месеци непрекидног рада на градилиштима у Русији, који годишњи одмор траје 14 календарских дана. На основу тог уговора о раду, тужилац је у Русији радио у периоду од 13.04.2015. године до 27.12.2015. године, а годишњи одмор није користио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде штете по основу неискоришћеног годишњег одмора у периоду од 14.12.2015. године до 29.12.2015. године, налазећи да тужени није онемогућио тужиоца да га искористи.

Другостепени суд је, у односу на тај тужбени захтев тужиоца, преиначио првостепену пресуду, применом одредбе члана 76. Закона о раду, налазећи да тужилац има право на накнаду штете односно на новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, правилно применио материјално право.

Одредбом члана 68. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05...75/2014), прописано је да запослени има право на годишњи одмор у складу са овим законом (став 1) и да се овог права не може да одрекне, нити му се то право може ускратити или заменити новчаном накнадом, осим у случају престанка радног односа у складу са овим законом (став 4).

На основу одредбе члана 75. истог закона, послодавац одлучује о времену коришћења годишњег одмора у зависности од потребе посла, претходну консултацију запосленог (став 1). Решење о коришћењу годишњег одмора запосленом се доставља најкасније 15 дана пре датума одређеног за почетак коришћења годишњег одмора (став 2).

Према члану 76. Закона о раду, у случају престанка радног односа, послодавац је дужан да запосленом, који није искористио годишњи одмор у целини или делимично, исплати новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора (став 1). Накнада из става 1. овог члана има карактер накнаде штете (став 2).

У конкретном случају, тужиоцу је радни однос код туженог престао 29.12.2015. године, а он до тог дана није искористио годишњи одмор за 2015. годину у трајању од 14 календарских дана, на основу уговора о раду од 30.03.2015. године по ком је уговорено право тужиоца на годишњи одмор после шест месеци непрекидног рада на градилиштима у Русији. Имајући у виду да је тужилац на градилиштима у Русији непрекидно радио од 13.04.2015. до 27.12.2015. године (више од шест месеци), следи да је правилан закључак другостепеног суда да он има право на накнаду штете због неискоришћеног годишњег одмора у случају престанка радног односа у висини просечне зараде за претходних 12 месеци, сразмерно броју неискоришћеног годишњег одмора.

Супротно наводима ревизије, чињеница да се тужилац није обраћао послодавцу захтевом за коришћење годишњег одмора, није од утицаја на његово право на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор у случају престанка радног односа. На основу наведених одредби закона, следи да обавеза предузимања активности у циљу остваривања гарантованог права запосленог на коришћење годишњег одмора постоји на страни послодавца. У конкретном случају, тужени није поступио по одредби члана 75. Закона о раду и није, уз консултацију запосленог, у зависности од потреба посла одлучио о времену коришћења годишњег одмора, па како тужилац до дана престанка радног односа код туженог није користио годишњи одмор за 2015. годину следи да му припада право на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор на основу одредбе члана 76. Закона о раду.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду исход поступка.

На основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије изјављене против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, применом одредбе члана 410. став 2. ачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија туженог, изјављена против тог дела правноснажне пресуде, није дозвољена.

Одредбом члана 441. ЗПП, прописано је да је у парницама из радних спорова ревизија увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. У свим другим случајевима, ревизија није дозвољена, осим када се тужбени захтев односи на новчано потраживање. Тада се примењује општи режим допуштености овог правног лека према вредности предмета спора побијаног дела у смислу одредбе члана 403. став 3. ЗПП. Том одредбом закона прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 28.03.2016. године а вредност предмета спора побијаног дела је 182.803,67 динара.

Имајући у виду да ово није парница у радном спору која за предмет има заснивање, постојање или престанак радног односа код којих је ревизија увек

дозвољена, а да је побијана вредност предмета спора испод 40.000 евра, по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, следи да ревизија туженог изјављена против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену није дозвољена, у смислу одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

На основу одредбе члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић